นางสาวผลทิพณ์ สร้างสวน

การพิจารณายกอุทธรณ์ : กรณีหน่วยงานปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสัญญาจัดซื้อจัดจ้างวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19

นายรักษ์ สุขภาพ มีหนังสือถึงหน่วยงาน A ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 แต่หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นายรักษ์ สุขภาพ จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน A ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากในขณะนั้นเกิดภาวะวิกฤตโรคระบาดโควิด 19 ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนของชาติ คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติให้ผู้บริหารของหน่วยงาน A ลงนามในฐานะคู่สัญญาและในนามราชอาณาจักรไทย ภาระและความผูกพันตามเงื่อนไขของสัญญาดังกล่าวย่อมผูกพันราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลไทย ซึ่งรวมถึงการพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลในสัญญาด้วย และเนื่องจากข้อตกลงในสัญญามีเงื่อนไขซึ่งส่วนใหญ่บริษัทคู่สัญญาเป็นผู้กำหนดภายใต้สถานการณ์ที่เป็นวาระสำคัญของชาติที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อประโยชน์ในการปกป้องประชาชนคนไทยทั้งประเทศ การเจรจาต่อรองจึงอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหลายประการและผูกพันรัฐบาลไทย ประกอบกับข้อกำหนดในสัญญาจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ทุกฉบับ กำหนดให้คู่สัญญาต้องรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับอย่างเคร่งครัดและไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับแก่บุคคลที่สาม และต้องไม่เปิดเผยข้อตกลงเกี่ยวกับการเงินหรือการชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสัญญาโดยไม่ได้รับความยินยอมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากบริษัทคู่สัญญา เว้นแต่มีการกำหนดโดยคำสั่งศาลหรือคำสั่งทางปกครอง นอกจากนี้ ยังนำเรื่องการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 จากรัฐบาลสหรัฐอเมริกามาเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเป็นเงื่อนไขที่ต้องใช้กับวัคซีนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา สัญญาจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 จึงผูกพันและเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐอเมริกาด้วย การเปิดเผยสัญญาดังกล่าวจึงอาจกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นอกจากนี้ จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ของราชอาณาจักรไทยที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาได้ ทำให้การเจรจาต่อรองในอนาคตอาจเกิดความเสียหายจากการละเมิดสัญญาในครั้งนี้ การเปิดเผยสัญญาตามอุทธรณ์จึงอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับสัญญาดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่ผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุขได้พิเคราะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันแล้วเห็นว่า ผลเสียหายต่อประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์มีมากกว่าประโยชน์ของนายรักษ์ สุขภาพ จากการได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ดังนั้น การที่หน่วยงาน A ปฏิเสธการเปิดเผยสัญญาซื้อขายวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 จึงชอบแล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

หากท่านมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติ และการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ สามารถหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗-๗๙ อีเมล : oic@opm.go.th หรือ saraban@opm.go.th

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข (ที่ พส ๑๔/๒๕๖๙)

นางสาวผลทิพณ์ สร้างสวน ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมสิทธิตามกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”